

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002741

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-07-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савінова Альбіна Володимирівна

2. ALBINA V. SAVINOVA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2509-4368

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 25-07-2024

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2024-08 ID6072

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.21.01

Тема дисертації:

- Правове регулювання податкових пільг.
- Legal regulation of tax benefits.

Реферат:

1. У дисертації здійснено комплексне дослідження проблематики, що стосується правового регулювання такої податково-правової конструкції як податкові пільги. Розпочато вивчення центральної категорії цієї роботи з виокремлення загальних положень про податкові пільги, у рамках чого послідовно розглянуто правову природу податкових пільг, принципи їх встановлення, а також запропоновано класифікаційні критерії для поділу аналізованих феноменів на види. Після цього наукову увагу приділено аналізу нормативного порядку передбачення податкових пільг у законодавстві, зокрема, деталізовано процедуру встановлення податкових пільг на двох рівнях: державному та місцевому. Насамкінець дослідницький інтерес спрямовано на провадження співвідношення прав й обов'язків при застосуванні платниками податкових пільг. Перш ніж перейти до окреслення правової природи податкових пільг, автором наведено

визначення поняття «правова природа юридичного явища», згідно з чим запропоновано такий алгоритм наукового пошуку: спершу виділено загальні ознаки правових пільг, надалі зазначено особливості безпосередньо податкових пільг, згодом здійснено співвідношення останніх із подібними категоріями, серед яких: державна підтримка, державна допомога, податкові стимули, податкові преференції. У результаті опрацювання позицій вчених сформовано перелік загальних ознак правових пільг, якими є: їх належність до допоміжних способів правового регулювання; їх установлення на рівні нормативно-правових актів, а не індивідуальних актів; неперсоніфікований характер, який проявляється у закріпленні умов для застосування пільг, яким має відповідати суб'єкт або характер його діяльності для того, щоб ними скористатись; механізм їх прояву, який полягає у встановленні додаткових, виняткових прав для суб'єктів, або повному чи частковому звільненні від виконання обов'язків; мета їх передбачення, що проявляється у: а) наявності суб'єктивних та/або об'єктивних чинників, які обтяжують правове становище суб'єктів або ускладнюють можливість ведення ними певної діяльності, б) усвідомлення необхідності введення покращених правових умов щодо окремих груп осіб або стосовно проваджуваної такими особами діяльності для досягнення поставлених цілей, що обумовлюють запровадження пільг. Особливостями податкових пільг названо: 1) їх встановлення в межах конкретної системи законодавства; 2) їх передбачення на рівні податкового законодавства України; 3) проявляються у виконанні платником свого податкового обов'язку з урахуванням особливостей, зумовлених застосуванням пільг; 4) механізм їх дії полягає у звільненні платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку чи збору, або в установленні правообов'язку платника сплачувати податок чи збір у меншому розмірі; 5) надаються у формах, визначених законодавством; 6) є неперсоніфікованими й застосовуються за наявності передбачених законодавством підстав; 7) можуть установлюватися як по податкам, так і по зборам; 8) можуть передбачатись на постійній або на тимчасовій основі; 9) є факультативним елементом правового механізму податку. На підставі здійснення співвідношення між податковими пільгами й іншими правовими категоріями визначено, що податкові пільги, маючи певні спільні риси з державною підтримкою, державною допомогою, податковими стимулами і податковими преференціями, є самостійним феноменом, що має особливості, за посередництва яких і відбувається їх відокремлення. Водночас податкові пільги у межах указаних правових понять займають чільне місце, бо виступають: 1) формою державної допомоги, яка охоплює фінансовий (економічний) та організаційний складник державної підтримки; 2) позитивним податковим стимулом, що активізує правомірну поведінку платників; 3) одним із засобів реалізації податкових преференцій. Перед розглядом конкретних принципів установлення податкових пільг, автором наведено визначення цього поняття. Так, згаданими принципами є змістовні й процедурні вимоги установчого характеру, спрямовані на впорядкування діяльності суб'єктів, уповноважених зазначені податкові преференції вводити, змінювати або ж скасовувати, систему яких складають відповідні загальні принципи права, що розкривають свій вплив через їх галузеву орієнтований контекст, а також окремі принципи податкового права. Зазначено, що систему принципів установлення податкових пільг складають: законність, юридична визначеність (її змістовний і процедурний аспекти), розумність, пропорційність, фіскальна достатність, рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації, соціальна справедливість, економічність оподаткування, нейтральність оподаткування, стабільність (як процедурний аспект вияву принципу юридичної визначеності).

2. The dissertation provides a comprehensive study of the issues related to the legal regulation of such a tax and legal construct as tax benefits. The study of the central category begins with the identification of general provisions on tax benefits, within which the legal nature of tax benefits and the principles of their establishment are consistently considered, and classification criteria are proposed for categorising the analysed phenomena into types. The author then concentrates on the analysis of the regulatory procedure for the establishment of tax benefits in legislation, particularly detailing the procedure for establishing tax benefits at two levels: state and local. Finally, the research interest is directed towards examining the correlation between rights and obligations in the application of tax benefits by taxpayers. Before outlining the legal nature of tax benefits, the author defines the concept of the "legal nature of a legal phenomenon" and proposes the following algorithm of scientific research:

first, the author identifies the general characteristics of legal benefits, then notes the specific characteristics of tax benefits, and then correlates the latter with similar categories, including state support, state aid, tax incentives, tax preferences. As a result of studying the opinions of scientists, the author has compiled a list of general characteristics of legal benefits, which include: their belonging to auxiliary methods of legal regulation; their establishment at the level of regulatory legal acts rather than individual acts; their non-personalised nature, which is manifested in the establishment of conditions for the application of benefits, which a subject or the nature of their activity must meet in order to use them; the mechanism of their manifestation, which consists in the establishment of additional, exclusive rights for subjects, or complete or partial exemption from obligations; the purpose of their foresight, which is manifested in: a) the existence of subjective and/or objective factors that burden the legal status of subjects or complicate their ability to conduct certain activities, b) the awareness of the need to introduce improved legal conditions for certain groups of persons or activities carried out by such persons, in order to achieve the objectives that determine the introduction of benefits. The peculiarities of tax benefits include 1) their establishment within a specific system of legislation; 2) their provision at the level of Ukrainian tax legislation; 3) manifested in the fulfilment by the taxpayer of their tax liability, taking into account the peculiarities caused by the application of benefits; 4) the mechanism of their effect consists in the exemption of the taxpayer from the obligation to accumulate and pay a tax or fee, or in the establishment of the taxpayer's obligation to pay a tax or fee in a reduced amount; 5) provided in the forms established by law; 6) are non-personalised and applied based on the grounds provided for by law; 7) may be established for both taxes and fees; 8) may be provided on a permanent or temporary basis; 9) are an optional element of the legal tax mechanism. Based on the correlation between tax benefits and other legal categories, the author determines that tax benefits, while sharing certain common features with state support, state aid, tax incentives, and tax preferences, constitute an independent phenomenon with specific characteristics, through which their differentiation occurs. At the same time, tax benefits occupy a prominent place within these legal concepts, since they are: 1) a form of state aid, which covers the financial (economic) and organisational component of state support; 2) a positive tax incentive that activates the lawful behaviour of taxpayers; 3) one of the means of implementing tax preferences. Before discussing specific principles of establishing tax benefits, the author provides a definition of this concept. Thus, these principles are substantive and procedural requirements of a constitutional nature aimed at streamlining the activities of subjects authorised to introduce, change or cancel relevant tax preferences, the system of which is composed of the relevant general principles of law, which reveal their influence through their industry-oriented context, as well as certain principles of tax law. It is noted that the system of principles for establishing tax benefits includes: legality, legal certainty (its substantive and procedural aspects), reasonableness, proportionality, fiscal sufficiency, equality of all taxpayers before the law, prevention of any manifestations of tax discrimination, social justice, tax efficiency, tax neutrality, and stability (as a procedural aspect of the principle of legal certainty).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Савінова А.В. Ознаки податкових пільг. Держава та регіони. Серія: Право. // Б. 2023. №3 (81). С. 332-340.
- 2. Савінова А.В. Стабільність як принцип установлення податкових пільг. Юридичний науковий електронний журнал. // Б. 2023. №9. С. 464-469.

- 3. Савінова А.В. Співвідношення податкових пільг із іншими категоріями. Правова позиція. // Б. 2023. №3 (40). С. 52–58.
- 4. Савінова А.В. Реалізація диспозитивного методу правового регулювання податкових відносин при застосуванні податкових пільг. Knowledge, Education, Law, Management. 2023. №1 (53). С. 309–314.
- 5. Савінова А.В. Джерела права як основа провадження наукового дослідження за темою «Правове регулювання податкових пільг». Джерела права в наукових юридичних дослідженнях: Тези доповідей аспірантського круглого столу за курсом "Форми (джерела) права", 20-21 травня 2021 р. Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2021. С. 103–107.
- 6. Савінова А.В. Законність як принцип установлення податкових пільг. Юридичні науки: проблеми та перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 24-25 лютого 2023 р. Львів - Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 339–342.
- 7. Савінова А.В. Податкові пільги для платників єдиного податку, запроваджені протягом дії воєнного стану. Закарпатські правові читання. Право як інструмент стійкості та розвитку в умовах сучасних цивілізаційних викликів: матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф., м. Ужгород, 27 квітня 2023 р. Частина II. Львів - Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 166–169.
- 8. Савінова А.В. Розумність як принцип установлення податкових пільг. Восьмі Таврійські юридичні наукові читання: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 16-17 червня 2023 р. Львів - Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 225–228.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000965

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смичок Євген Михайлович

2. Yevhen M. Smychok

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7040-6223

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Касьяненко Любов Михайлівна
2. LIUBOV M. KASIANENKO

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1742-7580

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лютиков Павло Сергійович
2. Pavlo S. Liutikov

Кваліфікація: д.ю.н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6173-0128

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 2/4, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобильнік Дмитро Анатолійович
2. Dmitro A. Kobilnik

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6777-7963

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шульга Тетяна Михайлівна

2. Tetyana M. Shulga

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8223-5812

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кучерявенко Микола Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кучерявенко Микола Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна